

Met toeters en bellen

Elektronische Klesan voor Van Stralen

Melkveehouder Richard van Stralen melkt samen met zijn broer Fred als eerste Nederlandse melkveehouder in een elektronische Klesan melkstal.

Tekst en foto's: Gertjan Zevenbergen

Een voor een zetten de koeien zich vast in het voerhek zodra ze de melkstal in lopen. Het herkenbare gerammel van krachtvoer klinkt als het brok in de voerbak voor de neuzen van de dieren valt. Melkveehouder Richard van Stralen uit het Noord-Hollandse Spanbroek melkt in een swing-over van Klesan. Eentje waar hij de koeien in lokt. Met een kilo krachtvoer per dier. "Je moet voeren in de melkstal", meent de veehouder. "Doe je dat niet, dan moet je koeien ophalen. Daar heb ik geen tijd voor. Nu rennen ze er vanzelf in. Natuurlijk kun je ook een opdrijfhek gebruiken, maar ik gebruik liever geen stroom bij de koeien in de stal. Al weet ik ook dat ik daar straks waarschijnlijk niet aan ontkom, als we hier vanaf 2015 200 koeien hopen te melken." Al in 2008 kocht Van Stralen de 2x20 Klesan-melkstal. Sinds vorig jaar oktober melkt hij er ook daadwerkelijk in. In de tussentijd bouwde de veehouder de melkput en de ligboxenstal, die nu ruimte biedt aan 200 melkkoeien, in eigen beheer met

hulp van zijn vader en tweelingbroer Fred. De swing-over van het in Nederland nog relatief onbekende melkmachinermerk van voormalig Dairy-master-importeur Bert de Klerk uit Hoogland (U) blijkt een hele vooruitgang. De veehouder is nu in vijf kwartier klaar met het melken van de 125 koeien. Inclusief het reinigen van de installatie en de melkstal. Een fikse tijdsbesparing vergeleken met de 3 uur die het melken in de oude aangepaste 2x3 open tandem kostte.

Minder melkstellen

Bij de keuze ging voor de melkstal ging Van Stralen niet over één nacht ijs. Hij deed ervaring op bij melkveeouders die hij regelmatig uit de brand helpt als zij om een melker verleggen zitten en melk in veel uiteenlopende stallen. Van luxe tot eenvoudige. Van gangbare tot swing-overs. "De efficiëntie van een swing-over is groot. In een 2x20 kan ik het zonder afname niet bijbenen. In je eentje kun je zo toch veel koeien melken, terwijl de kosten van de melkstal niet al te hoog zijn." In vergelijking met een

gangbare melkstal hoeft slechts de helft aan melkstellen aan te schaffen. "Natuurlijk kun je een gangbare 2x20 bouwen en met twee man melken, maar dat kan niet uit. Een melkstal is voor mij geen hobbyhok waar je veel geld in kunt stoppen." Van Stralen sprak met vertegenwoordigers van bekende merken, maar ook onbekendere, waaronder een Nieuw-Zeelandse. "Maar de Engelse taal bleek een barrière", geeft de veehouder toe. Uiteindelijk werd het Klesan. Niet alleen vanwege de prijs. "De Klerk deed het onderhoud van vier Dairy-master-melkstallen van boeren waar ik af en toe melk. En dat doet hij goed. Dat sprak me aan." Net als de vele roestvast stalen en dus onverslijtbare onderdelen die in de melkstal zijn te vinden. Was de Klesan melkklaau voorheen nog een kunststof klauw, nu is ook die van rvs. De klauw heeft een inhoud van 150 ml. Die mag niet groter zijn vanwege het swing-oversysteem waarbij de melk de hoog liggende melkleiding in gaat. Zou de klauw groter zijn, dan zakt het vacuüm tijdens de rustfase niet,

Bedrijfsgegevens

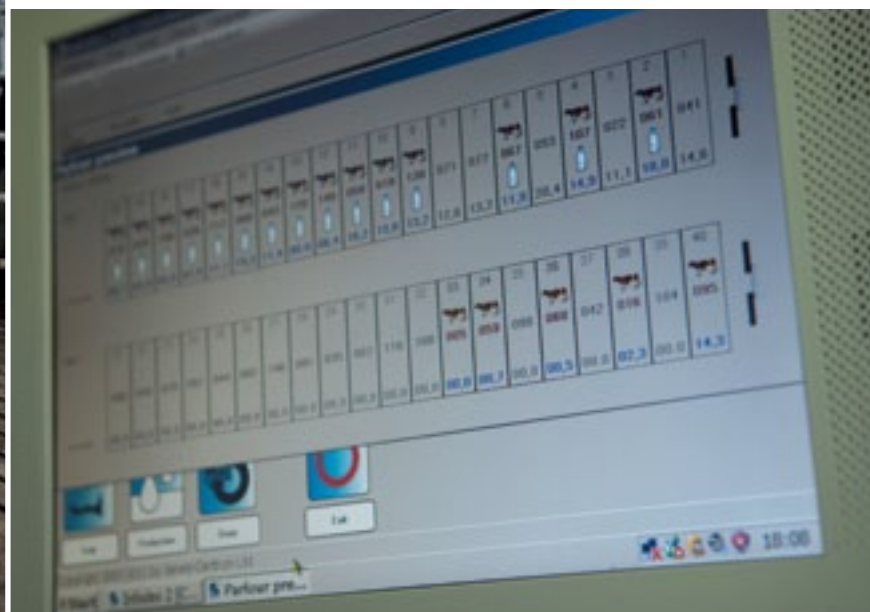
Melkveehouder Richard van Stralen (34) boert samen met zijn broer Fred in Spanbroek (NH). Ze melken 125 koeien met een productie van 8.200 kg op 70 ha land. Daarvan is 12 ha in gebruik voor maïs. Daarnaast maait Van Stralen in loonwerk jaarlijks 500 ha gras en wierst 1.000 ha. Vorig jaar bouwde hij een nieuwe ligboxenstal met ruimte voor 200 melkkoeien.

Een selectiebox, ook nieuw voor Klesan, selecteert de koeien uit die in de melkstal zijn ingetoetst.

‘Een melkstal is voor mij geen hobbyhok’

Op de pc draait een melkstalprogramma. Dat geeft aan welke koeien gemolken worden en hoe hoog de melkgift is.

ontlast je de speen niet en melk je minder snel.

Hoewel Klesan bekend wil staan om zijn eenvoudige melkstallen, zonder kwetsbare elektronica, is de stal van Van Stralen van alle toeters en bellen voorzien. Veel daarvan zijn noviteiten voor het merk. Neem bijvoorbeeld de koeherkenning die nauwkeurige registratie maar ook selectie mogelijk maakt. Van Stralen: “Ik wilde eerst eigenlijk geen koeherkenning omdat ik dacht dat ik wel weet wie het zijn. Maar nu het er op aanraden van De Klerk toch in zit, ben ik er blij mee. Ik herken de koeien blijkbaar toch niet zo goed en je kunt de oornummers in een zij-aan-zij-melkstal slecht lezen.” De techniek van de koeherkenning wijkt niet af van bestaande methodes. Een ringantenne bij de ingang van de melkstal herkent de zender op de hals van de koe en legt vast op welke plaats ze staat. Meestal, tenminste. Want brandt het licht in de melkstal, dan verschijnen niet alle koenummers op de bedieningskastjes die in het midden boven de melkput hangen. De starterloze hoogfrequente tl-balken storen de lezer. “Dat wordt opgelost.” Een nieuwe, overigens niet Icar-gekeurde, melkmeter maakt automatische afname

mogelijk. De meter, die 750 euro per stand kost, is voorzien van vier sensoren die de hoeveelheid melk in de meter bepalen. Iedere 10 gram wordt gemeten. De meter vangt 30 gram melk op, waarna die melk de melkleiding in gaat en nieuwe melk weer binnenstroomt. De melkgift wordt geregistreerd door een nieuw computerprogramma dat op de pc van Van Stralen in de hoek van het melklokaal draait. Het scherm toont de melkstal en de koeien die er in staan. Worden ze gemolken, dan verschijnt een melkbusje onder de desbetreffende koe en wordt de melkgift realtime weergegeven. Is de koe uit, volgens de Klesan-instellingen bij een melkgift van 100 gram per minuut, dan wordt het melkstel afgenomen. Op het scherm van de computer wordt de koe grijs, waarna de melker de koe aan de overkant van de melkstal kan melken. Het computerprogramma is nog niet gekoppeld aan een managementprogramma, maar daar wordt aan gewerkt, weet Van Stralen.

Pulsator met de telefoon bereikbaar

Wil Van Stralen de koe separeren, om haar te insemineren bijvoorbeeld, dan drukt hij twee knoppen op de bedieningskast in. Is

het Fast Exit hek gemaakt van duimsdikke buizen, rechtstandig geheven, en lopen de koeien de stal uit, dan herkent de selectiepoort het desbetreffende dier en selecteert haar uit. Texas-hekken houden de koeien achter het geselecteerde dier nog even tegen, totdat het 1,50 meter lange selectiehek is gesloten.

De pulsator is via de bedieningskastjes van de stand per mobiele telefoon met bluetooth en Windowsbesturingsprogramma benaderbaar. Handig voor een vaardige veehouder, maar Van Stralen laat het aan de monteur over. Die kan zo instellen of er alternatief of simultaan gemolken moet worden, of er stimulatie moet plaatsvinden en hoe lang de afnametijd mag zijn. Om maar een paar voorbeelden te noemen. Van Stralen is dik tevreden na 7 maanden melken in zijn melkstal. “Het melkt plezierig.” Toch paste hij de stal al iets aan. Een buis die meebeweegt met het voerhek sluit de voerbak, zodra de koeien de melkstal verlaten. “Anders blijven ze te lang staan om de laatste restjes krachtvoer op te eten.” En dat remt de snelheid van de melkstal. □